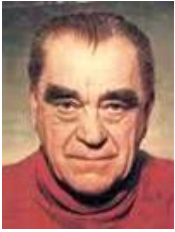

FORFATTER

Vilhelm Moberg f. 1898, d. 1973.

Svensk forfatter som er mest kjent for sitt verk - *Utvandrer-tetralogien*, en serie med fire romaner (1949–1959) som beskriver en gruppe svensker som utvandrer fra Småland til Minnesota på midten av 1800-tallet. Disse bøkene ble forøvrig filmatisert som henholdsvis *Utvandrerne* - 71 og *Nybyggerne* - 72, med Max von Sydow og Liv Ullmann i de ledende rollene.

REGISSØR

Jan Troell, f. 1931

Svensk regissør og filmfotograf. Han begynte med å lage kortfilmer på begynnelsen av 1960-tallet, før han ble fotograf for Bo Widerberg. Jan Troell er kjent for å være både kunstner og håndverker. Når han regisserer filmer tar han selv ofte del i flere roller, både foto og klipp. For filmen *Ole dole doff* - 68 vant han Gullbjørnen under Filmfestivalen i Berlin. Det verket Troell har blitt mest kjent for, er de to filmene *Utvandrerne* - 71 og *Nybyggerne* - 72. *Utvandrerne* ble nominert til flere Oscarpriser.

□

SKUESPILLERE

Carl Adolf «Max» von Sydow f. 1929

Svensk skuespiller som etter artium i 1947 gikk på Dramatens elevskole sammen med blant andre, Allan Edwall, Ingrid Thulin, og Jan Malmström. Han var lenge ansatt som skuespiller ved forskjellige teater. Max von Sydow er spesielt kjent for sitt samarbeid med den svenske filmskaperen Ingmar Bergman. Han er også kjent fra en rekke amerikanske filmer, blant annet *Exorcisten* - 73, James Bond-filmen *Aldri si aldri* - 83, *Hannah og hennes søstre* - 85 og *Robin Hood* - 2010. I nordisk sammenheng er de mest kjente filmene *Utvandrerne* - 71, *Nybyggerne* - 72, *Pelle Erobreren* - 87 og *Hamsun* - 96. Han har også fremstilt Jesus i filmen *Mannen fra Nasaret* - 65 og Satan i filmen *Det sjuende seglet* - 57, og han er dermed den eneste skuespiller som har fremstilt begge disse skikkelsene på film. Han er blitt en av Sveriges mest beundrede og profesjonelle skuespillere og er den eneste mannlige svenske skuespilleren som har mottatt en Oscar-nominasjon. Max von Sydow har blitt nominert to ganger - for *Pelle Erobreren* - 87 og for *Ekstremt høyt og utrolig nært* - 2011. Han har blitt nominert til - og har også mottatt en rekke andre priser.

Liv Ullmann, f. 1938

Liv Ullmann er en av de mest kjente norske film- og TV-skuespillerne gjennom tidene. Hun er aktiv og anerkjent som film- og teaterregissør. Liv Ullmann debuterte i 1957 som Anne Frank i *Anne Franks dagbok* på Rogaland Teater. I 1969 spilte hun hovedrollen i *An-Magritt*, regissert av Arne Skouen. Siden 1970 har hun arbeidet som frilanser, innenfor og utenfor Norges grenser.

Ullmann ble et verdensnavn for sin innsats i Ingmar Bergmans filmer og fjernsynsserier, hun spilte i 10 av hans filmer bl.a. *Persona* - 66, *Høstsonaten* - 78. For sin rolle som Kristina i *Utvandrerne* - 71 ble hun nominert til Oscar. Hun ble også nominert for hovedrollen i *Ansikt til ansikt* - 76. I alt fem ganger har hun blitt nominert til Golden Globe, og hun vant en pris for rollen i *Utvandrerne* - 71.

Fra 1990- Liv Ullmann først og fremst arbeidet som regissør. Hennes første regioppgaver var i 1982, Senere fulgte *Kristin Lavrans-datter -95*, Filmen *Trolösa - 99*, som hun regisserte, ble i 2000 nominert til Gullpalmen i Cannes, og i 2014 kom *Miss Julie*, basert på August Strindbergs teaterstykke.

Liv Ullmann mottok ser. I 2010 vendte hun tilbake til den norske teaterscenen med hovedrollen i Eugene O'Neills *Lang dags ferd mot natt*.

Eddie Axberg f. 1945

Svensk skuespiller som er mest kjent for rollen som Karl - Oskars yngre bror Robert i filmene *Utvandrerne - 71*, og *Nybyggerne - 72*. Han har også arbeidet som lydtekniker, og han har medvirket i mange filmer og på TV i mindre roller.

Allan Edwall, f. 1924, d. 1997

Svensk skuespiller, regissør, forfatter, musiker, visedikter og barnebok-oppleser. Som skuespiller hadde Allan Edwall et meget personlig uttrykk. Han fikk sitt store gjennombrudd med TV-dramatiseringen av August Strindbergs *Hemsøboerne - 66*. På film har han utmerket seg i flere roller, blant annet i *Fanny og Alexander- 84*, *Utvandrerne - 71*. Allan Edwall er også godt kjent for barnefilmene *Emil i Lønneberget - 71*, *Rasmus på loffen - 81* og *Ronja Røverdatter- 84*

Som skuespiller var Edwall knyttet til teateret Dramaten i flere perioder, men også til Stockholms Stadsteater, der han også regisserte stykker han hadde skrevet selv. Han skrev egne viser, både tekst og musikk, og utgav i alt seks plater der han framfører disse. Visene gir uttrykk for et stort samfunnsengasjement der han angrep urettferdighetene i vårt samfunn.

Pierre Lindstedt, f. 1943

Svensk skuespiller som i unge år begynte å hjelpe til bak kulissene på teateret uten noe ønske om å bli skuespiller. Han startet med små roller i forskjellige filmer, før han fikk rollen som Arvid i filmene *Utvandrarna -71* og *Nybyggarna - 72*. Pierre Lindstedt har arbeidet i mange år på forskjellige teaterscener. Med sitt komiske talent har han gjort stor suksess i farseser og revyer. De senere årene har han bl.a. spilt i flere kjente humor TV-serier.

Monica Zetterlund f. 1937, d. 2005

Svensk sanger og skuespiller. Etter at hun hadde begynt å spille i svenske og danske jazzband ble hun i 1960-årene verdensberømt gjennom samarbeidet med amerikanske musikere. «Waltz for Debby» med Bill Evans Trio blir betraktet som en av jazzhistoriens klassikere. Monica Zetterlund gjorde også stor suksess i revyer på 60- og 70-tallet med bl.a Povel Ramel og Hasse & Tage. Det var dette samarbeidet som gjorde Monica Zetterlund til skuespiller. Hun spilte i filmen *Eplekrigen - 71*, og hun ble nominert til Oscar for rollen som Ulrika i *Utvandrerne - 71*. For denne prestasjonen mottok hun en Gullbagge. Senere har hun spilt i filmen *Rännstensungar - 74*, og tv-serien *Katitzi - 79*.

□